

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ มूलนิธิฯ อาสาฬหบูชา
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ มูลนิธิฯ อาสาฬหบูชา ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

วันจันทร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้
จัดให้มีการสนทนาธรรม เนื่องในโอกาสวันอาสาฬหบูชา นำโดย ท่านอาจารย์สุจินต์
บริหารวนเขตต์ และคณะวิทยากรของมูลนิธิฯ โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมรับฟังการสนทนา
ธรรมเป็นจำนวนมากเช่นเคย

เหมือนกับทุกๆ ครั้งที่ผ่านมาในวัน
พระใหญ่ที่มีการสนทนาธรรมที่มูลนิธิฯ
จะมีสหยาธรรมเจริญกุศลเป็นเจ้าภาพ
นำอาหารคาวหวานต่างๆ ล้วนนำ
รับประทานมาบริกรแก่ผู้เข้าร่วมฟังการ
สนทนาทั้งมือเช้าและมือกลางวันเช่น
เคย

ทุกอย่างล้วนเป็นอาหารจานเด็ด
ที่ทุกท่านคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีนะคะ ขอ
กราบอนุโมทนาท่านเจ้าภาพอาหารคาว
หวาน ไอศกรีมตัก ไอศกรีมแท่ง น้ำดื่ม
ผลไม้ ฯลฯ รวมถึงท่านเจ้าภาพดอกไม้
บูชาพระบรมสารีริกธาตุ และสหยาธรรม
ทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดงานใน
ครั้งนี้ด้วยครับ

อันดับต่อไป ขอนำความการสนทนาธรรมในภาคบ่ายของวันนี้มาให้คุณๆ ท่าน ได้พิจารณา เป็นช่วงของการสนทนาเรื่อง ปฏิบัติธรรม ท่านอาจารย์ได้สนทนากับ พระคุณเจ้ารูปหนึ่งที่ท่านเข้าร่วมฟังการสนทนาในวันนี้ เป็นตอนที่จะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งสำหรับทุกๆ ท่าน ที่สนใจในเรื่องของการปฏิบัติธรรม ซึ่งปัจจุบันมีผู้สนใจไปทำ ปฏิบัติ ตามสถานที่หรือสำนักต่างๆ เป็นจำนวนมากครับ

พระคุณเจ้า :

เจริญพร เพื่อความเข้าใจถูก เห็นถูก ก่อนอื่น ก็ต้องขออภัยที่ขัดจังหวะการสนทนา แล้วก็ขออภัย เฉพาะที่ความเห็นไม่ถูก (ตรง) กันเพื่อความเข้าใจของอาตมาเอง ในเรื่องการปฏิบัติ ไม่ค่อยเข้าใจ เพราะในสมัยนี้ ทุกวันในสถานที่ อย่างเช่นในสำนัก เมื่อก็ได้ยินพูดถึง สำนักภาษาบาลี ใช้คำว่า สันติเก ตามที่ได้ศึกษามา ลงในอรรถ ๒ อย่าง คือ แปลว่า ในสำนัก อันที่ ๒ คือ ในที่ใกล้ ในสำนัก ในที่นี้ อย่างเช่น ภิกษุทั้งหลาย ในสมัยพุทธกาล ในพระไตรปิฎกในสูตรต่างๆ ท่านเข้าไปในสำนักของพระผู้มีพระภาคเจ้าก็ดี เข้าไปในสำนักของเพื่อนภิกษุ ที่ประพฤติพรหมจรรย์ด้วยกันก็ดี เข้าไปเพื่อจะฟังธรรม เพื่อจะสนทนาธรรม

นั่นตามศัพท์ที่ได้เจอในพระไตรปิฎก และอรรถกถา ท่านอธิบายอย่างเช่น ในสำนัก ที่นั่น หมายถึง ที่อยู่ ที่พักชั่วคราว ไม่ใช่อยู่ตลอดเวลาอย่างเช่น ในอิริยาบถทั้ง ๔ ท่านจะอยู่ในที่ใด จะยืนก็ดี จะนั่งก็ดี จะนอนก็ดี แล้วภิกษุนั้นเข้าไปหาเพื่อจะฟังธรรม ไปในที่ใกล้ของท่าน ไม่ไกลมากและไม่ใกล้มาก เพื่อที่จะสนทนากันรู้เรื่อง รู้เนื้อความ ในที่อย่างนี้ เรียกว่า สันติเก (ในสำนัก,ในที่ใกล้) อีกคำหนึ่งใช้ในคำว่า วิหารติ คือ ที่ประทับอยู่ ที่อยู่อย่างเช่นตามสูตรต่างๆ ถ้าเราดูภาษาบาลี จะเห็นคำว่า พระพุทธเจ้าประทับอยู่ในวัดเชตวัน หรือใช้คำว่า พระศาสดา วิหารติ ประทับอยู่ เชตวัน ในวัดเชตวัน อนาถบิณฑิกัสส อารามของท่านบิณฑิกเศรษฐี นั่นในพระไตรปิฎก ใช้คำว่าอย่างนี้ แต่ในเรื่องทุกวันนี้ อาตมาก็มีความสงสัย ในเรื่องของการปฏิบัติมาก จำเป็นไหม? ที่เราจะไปสำนัก เพื่อปฏิบัติ? เจริญพร

- ท่านอาจารย์ :** เจ้าคะ ต้องเข้าใจว่า ปฏิบัติ คืออะไร? ทุกคำ ต้องเข้าใจก่อน ไป เพื่ออะไร?
- พระคุณเจ้า :** ศัพท์ว่า ปฏิบัติ หรือปฏิบัติ ที่เคยศึกษามา แปลว่า ถึงเฉพาะ
- ท่านอาจารย์ :** ขณะ "ถึงเฉพาะ" เป็นขณะที่ ปัญญา รู้ว่า กำลังถึงเฉพาะ ไม่ใช่สงสัย เอ๊ะ! ถึงเฉพาะ หรือเปล่า? หรือว่า จะเรียกว่าอะไร ไม่ใช่อย่างนั้นเลยเจ้าคะ แต่จะต้องมีความเห็นถูก มีความเข้าใจถูก ในสภาพธรรมะ ที่ได้ยิน ได้ฟัง มาก จนกระทั่งมีความเข้าใจขึ้น

...เมื่อกันฟังเรื่องชีวิตินทรีย์นาม กับชีวิตินทรีย์รูป ชีวิตินทรีย์เจตสิก "ฟัง" อย่างละเอียด เพื่ออะไร? ไม่สามารถที่จะถึงสภาพของชีวิตินทรีย์เลย แต่ว่า ฟัง เพื่อเข้าใจขึ้น ในความเป็น อนัตตา เพื่อ เมื่อมีความเข้าใจอย่างนี้ เวลาที่สัมผัสปัญญะเริ่มเกิด ก็จะเริ่มค่อยๆ เข้าใจถูก ใน "ลักษณะ" ของสภาพธรรมะนั้น จนกระทั่ง สิ่งที่ได้ฟัง ทุกครั้งที่ได้ฟัง และมีความเข้าใจ ในความเป็น อนัตตา ก็จะถึงระดับขั้นของปัญญา ที่สละ ละความติดข้อง ในสิ่งที่ปรากฏ ซึ่งเคยปรากฏ แม้ในขณะนี้ ก็ปรากฏ กับความไม่

รู้ต่อไปก็ปรากฏกับความเข้าใจขึ้น ต่อไปก็ปรากฏกับ
สติสัมปชัญญะ พร้อมด้วยปัญญาที่เริ่มจะรู้จัก "ลักษณะ"
ที่เป็นธาตุ หรือ เป็นธรรมะ แต่ละหนึ่ง...

...จนกระทั่ง สภาพธรรมะ "แต่ละหนึ่ง" ปรากฏตามความ
เป็นจริง จึงใช้คำว่า "วิปัสสนา" คือ "รู้แจ้ง" ขณะนั้น ไม่มี
อะไรปิดบัง มีเฉพาะ "ลักษณะ" ของสภาพธรรมะ "หนึ่ง"
อย่างอื่นไม่ปรากฏ

เพราะฉะนั้น จะเหมือน ขณะที่ ใช้คำว่า รู้แจ้ง ทั้งๆ ที่ ไม่รู้
แจ้ง ไม่ได้ เพราะเหตุว่า สภาพธรรมะปรากฏพร้อมๆ กัน
หลายอย่าง อย่างขณะนี้ ทั้งเห็นด้วย ทั้งได้ยินด้วย ทั้งคิด
นึกด้วย ทั้งสุข ทุกข์ และ สภาพเจตสิกอื่นๆ ซึ่งไม่รู้เลย
ว่าไม่ใช่เราสักอย่าง แล้วก็เกิด แล้วก็ดับ ไปพร้อมกัน

เพราะฉะนั้น กำลัง "ถึงเฉพาะ" อันไหน? ก็ไม่มีเลย
 เพียงแต่ ฟัง เข้าใจ และความเข้าใจ ที่เกิดจากการฟัง
 ขณะนี้ ไม่ใช่เรา แม้ปัญญา ก็เป็น สังขารขันธ์ "ปัญญา"
 ที่เกิดจากการฟัง และเข้าใจขึ้นทีละน้อย ก็เป็น สังขาร
 ขันธ์ที่จะทำให้สามารถเข้าใจในลักษณะ ของสิ่งที่กำลัง
 ปรากฏ...

...เมื่อศรัทธา เจริญขึ้น สติ เจริญขึ้น ศรัทธา วิริยะ สติ
 สมาธิ ปัญญา เป็นอินทรีย์ หรืออินทรีย์ ถึงความเป็น
 ใหญ่ ที่ "เริ่ม" จะเข้าใจ ลักษณะของสภาพธรรมะ ที่กำลัง
 ปรากฏ ในขณะนี้ ซึ่งเป็น โภคิกขัยธรรม ที่จะนำไปสู่
 การรู้ความจริง ของสิ่งที่ ได้ยิน ได้ฟัง...

...เพราะฉะนั้น ขณะที่ฟังเรื่อง ชีวิตินทรีย์เจตสิก และชีวิตินทรีย์รูป มีความเข้าใจขึ้น ยังไม่รู้ความจริง แต่รอไว้ปรุงแต่งไปเรื่อยๆ จนกว่าจะถึงเวลาที่ ปัญญา ถึงความสมบูรณ์ ขณะไหน ระดับไหน ก็สามารถที่จะ เพราะได้ฟัง เพราะเริ่มเห็น ว่าไม่ใช่ตัวตน จึงสามารถที่จะ สละคืนความติดข้อง ในสภาพธรรมะนั้น ที่เข้าใจว่า เป็นตัวตนได้ เพราะฉะนั้น ก็เป็นสังขารขันธ์ในขณะนี้ที่กำลัง "ปรุงแต่ง" จากการ "เข้าใจ" ที่ละเล็กทีละน้อย ไปเรื่อยๆ...

พระคุณเจ้า :

ขอถามเพิ่มเติม อีกข้อหนึ่ง ที่วัดอาตมา หลวงพ่อเจ้าอาวาส ท่านบอกอาตมาว่า อย่ามัวแต่ศึกษา อย่ามัวแต่ฟัง ต้องไปปฏิบัติด้วย และปีนี้ ท่านไปปฏิบัติ ๗ เดือน อาตมา ไม่รู้จะปฏิบัติ อย่างไร? ไปสำนัก...

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ไม่รู้ ก็ ไปทำไม? ไปไม่รู้...ไม่รู้...ก็ไป...

พระคุณเจ้า :

ถ้า อย่างเช่น เจอในพระไตรปิฎก ภิกษุทั้งหลายไปในสำนัก ของพระผู้มีพระภาคฯ อย่างเช่น พระปุลณฺเฑทาน ไปสำนักของพระผู้มีพระภาคฯ เพื่อจะขอกรรมฐาน แล้วก็ไปปฏิบัติ อย่างนี้

- ท่านอาจารย์ :** กรรมฐาน คืออะไร? แล้ว "ให้กรรมฐาน" ให้อย่างไรคะ? เอาอะไร มาให้?
- พระคุณเจ้า :** ก็ พังพระธรรม ให้เข้าใจ
- ท่านอาจารย์ :** ค่ะ ให้ความเข้าใจถูก แต่ให้อย่างอื่นไม่ได้ค่ะ กรรมฐาน คืออะไร? ขณะนี้ "เห็น" มีจริง เป็นกรรมฐาน หรือเปล่า? ฐานะ ที่ตั้ง ของการกระทำ ที่ไม่ใช่ "เรา" เลย เป็นสติ และ ปัญญา ที่ทำหน้าที่ ที่จะ "ถึงลักษณะ" ของสภาพธรรมะ นั้น พังธรรมะ ต้องไม่ทิ้ง ตั้งแต่คำแรก คือ ธรรมะ ทุก อย่าง ที่มีจริง ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล จึงทรง แสดงไว้ว่า ธรรมะทั้งหลาย เป็นอนัตตา ลืมไม่ได้ เจ้าค่ะ เพราะว่า จะทำให้ ขณะใดก็ตาม ที่เข้าใจผิด ว่าเป็นเรา ระลึกได้ ว่าเป็นธรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริง เพียงเป็นสิ่งที่ ปรากฏ

...เพราะฉะนั้น การฟัง เพื่อเข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น จนกระทั่ง
แม้ขณะนั้น โลภะเกิด เคยเป็นเรา ก็สามารถที่จะระลึกได้
สติ กำลังเข้าใจว่า สิ่งนี้ มีจริง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะเหตุ
ปัจจัยแต่ไม่ใช่ของใคร เกิดแล้วก็ดับไป กว่าที่จะทั่วทั้งหมด
ในชีวิตโดยไม่เลือก ไม่ว่าสภาพธรรมะใด เมื่อเป็นปัญญา
ที่ได้อบรมแล้ว มีกำลังสามารถที่จะเข้าใจถูก เห็นถูก รู้
แจ้งความจริง ของสิ่งที่ปรากฏ...

...ด้วยเหตุนี้ ปัญญา จึงมีหลายชั้น แม้แต่ อินทรีย์ (อินทรีย์) สภาพธรรมะที่เป็นใหญ่ ที่กล่าวว่า มี ๒๒ ประเภท ก็ยังมีปัญญาต่างชั้น ตั้งแต่ที่เป็น อินทรีย์ จนกระทั่งถึง ปัญญา ระดับพระโสดาบัน จากพระโสดาบัน โสดาปัตติผล ถึง อรหัตมรรค ก็เป็นปัญญา อีกระดับหนึ่ง และเวลาที่ จิตที่เป็นผลของมรรค เกิดขึ้น ขณะนั้น ก็เป็นปัญญา อีกระดับหนึ่ง เพราะฉะนั้น ก็เป็นเรื่องของ ความเข้าใจถูก ทั้งหมดเข้าค่ะ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่ตรง ว่า ขณะนี้ ไม่ได้พูดถึง สิ่งที่ไม่มี ถ้าใครจะพูดถึงสิ่งที่ไม่มี ไม่มีประโยชน์เลย จะไปเข้าใจได้อย่างไร? ในเมื่อไม่มีสิ่งนั้น ให้เข้าใจ...

...แต่ถ้าพูดถึง สิ่งที่กำลังมีจริงๆ เดียวนี้ แล้วเข้าใจขึ้นว่า เป็นอนัตตา เกิด-ดับ ก็พิจารณาได้ว่า ถูกต้อง จริงหรือ เปล่า? เมื่อจริง ก็สามารถที่จะรู้แจ้ง แต่ไม่ใช่ ด้วยความ "เป็นเรา" ไม่ใช่ด้วยความเป็นตัวตน ที่หวัง ต้องการ แล้ว

ก็ "ทำ" เพื่อที่จะ "ได้" ขณะนั้น ก็เพิ่มความเป็นตัวตน
ไม่ได้เข้าใจว่า แท้ที่จริงแล้ว จะต้อง "ละ" ทั้งหมดเลย
ตั้งแต่ ละ "ความไม่รู้" ละ "ความติดข้อง" ละ "ความ
ต้องการ" เพราะว่า "โลภะ" ไม่ใช่ "ปัญญา" เจ้าคะ

พระคุณเจ้า :

ถ้าอย่างนั้น ในทุกวันนี้ เห็นมีหลายวัด หลายสำนักเข้า
ไป เขายังไม่ได้สอนให้ฟัง ให้เข้าใจ อะไรเลย เขาบอก
วิธีการเดิน ยุบหนอพองหนอ อะไรอย่างนี้ แล้วก็ให้ "หัด
เดิน" แล้วก็ให้ "หัดดู" อะไรอย่างนี้ ถูกไหมครับ?

ท่านอาจารย์ :

พระคุณเจ้า ฟังใคร? เจ้าคะ?

พระคุณเจ้า :

ฟังพระธรรม คำสั่งสอน ของพระพุทธเจ้า มากกว่า

ท่านอาจารย์ :

ไม่ได้สอนอย่างนี้ ไม่ได้สอนให้ "หัดเดิน" แต่ สอนให้
"เข้าใจ" เป็นปกติด้วย ใช้คำว่า "เป็นผู้มีปกติ" เพราะ
สภาพธรรมะ เกิดแล้ว แม้แต่ประโยคสั้นๆ ขณะนี้ ทุกคน
ประพฤติ ตามที่เป็นไป แสดงความ เป็นปกติ

...พอรู้อย่างนี้ ไม่ได้ทำอะไร ไม่ได้ไปกำหนด ไม่ได้อะไร
ทั้งสิ้น แต่ รู้ว่า ขณะนี้ เป็นธรรมะ ซึ่งเกิด แล้วก็สามารถ
ที่จะรู้ได้ เมื่อเข้าใจก่อน จากขั้นการฟัง โดยรอบรู้จริงๆ
โดยศรัทธา มันคงขึ้น จริงๆ...

พระคุณเจ้า :

เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะถึงขั้นปฏิบัติ ต้องฟังให้เข้าใจก่อน
แล้วก็น้อม สิ่งที่เขาใจนั้น มาประพฤติ ปฏิบัติ ภาษาบาลี
ใช้คำว่า วัตต แปลว่า ความประพฤติ ตามสิ่งที่เขาใจนั้น
ยังไม่ถึงขั้น ปฏิบัติ ถึงเฉพาะ ไซ้ไหมครับ?

ท่านอาจารย์ :

เจ้าคะ ก็ต้องฟังและเข้าใจว่า กำลังฟังอะไร? ถ้าคำพูด
นั้น ไม่จริง ไม่มีเหตุผล เช่น ไม่ต้องรู้อะไร ก็ไปปฏิบัติ
ใครจะไป? ไม่รู้อะไร ก็ไปปฏิบัติได้ ขวนกันไปปฏิบัติ ใคร
จะไป? คนที่ไม่รู้ ไปแน่ๆ

เพราะฉะนั้น ฟังใคร? ไม่ได้ฟังพระธรรม ไม่ได้ฟัง พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะที่ไปนั้น ฟังคนหนึ่งคนใด ที่มี
ความคิด ความเห็น อย่างนั้น แต่ไม่ใช่ฟังพระธรรม และ
ไม่ใช่ฟังพระธรรม ที่พระผู้มีพระภาคฯ ทรงแสดงด้วย

พระคุณเจ้า : เพราะฉะนั้น ต้องฟังให้เข้าใจ แล้วน้อมมาประพัตติ จะเดินก็ดี จะนั่งก็ดี จะนอนก็ดี จะกินก็ดี อย่างนี้ ถูกไหมครับ?

ท่านอาจารย์ : ธรรมะ น้อมอยู่แล้ว ทีละเล็กทีละน้อย ทีละนิดทีละหน่อย ไม่มีเราทำอะไรได้เลย ขณะที่ กำลังเข้าใจ นิดหนึ่ง ก็กำลังน้อมไปสู่ความจริง

พระคุณเจ้า : ทีละเล็กทีละน้อย นี่หมายถึง รู้ทัน ขณะ แต่ละขณะ แต่ละขณะ หรืออย่างไรครับ?

ท่านอาจารย์ : ขณะนี้ มีเห็น ยังไม่รู้จัก "เห็น" ตามความเป็นจริง ในขณะ ที่เห็นเกิด และเห็นดับ แล้วไม่รู้ด้วยว่า แท้ที่จริง ขณะนี้เป็น นิमित ของจักขุวิญญาณ เป็นจักขุวิญญาณนิमित เพราะเหตุว่า เพียงขณะเดียว ไม่มีใครสามารถจะไปรู้ได้ ในขณะนั้น แต่เมื่อ เกิดซ้ำ จนปรากฏ เหมือนเห็นอยู่ตลอดเวลา ยังมีเห็นอยู่ ยังไม่ได้หลับ

เพราะฉะนั้น ขณะนั้น เมื่อได้ฟังพระธรรม เข้าใจ ก็เริ่ม
เข้าใจ "เห็น" ว่า เห็น ขณะนี้ เกิดแน่ๆ เป็นอย่างอื่นไม่ได้
เป็นได้ยิน ไม่ได้ เป็นคตินึก ไม่ได้ เป็นเฉพาะ สิ่งที่เกิดขึ้น
"เห็น" แล้วก็ดับไป

...ทั้งหมดนี้ เจ้าคะ กำลังน้อม ไม่มีใครน้อม แต่ความ
เข้าใจ สังขารขันธ์ ค่อยๆ น้อมไป สู่การไม่ละทิ้ง ที่จะ
เข้าใจ ไม่ใช่ฟังใคร ไม่ใช่ฟังคนอื่น แต่ฟังความจริง ที่ทรง
แสดง โดยพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อจะให้ถึง
กาลที่ สติสัมปชัญญะ มีปัจจัย จึงเกิด ไม่ใช่เราไปทำ
ไม่ใช่ว่า เราไปที่ไหน แล้วเราไปทำให้เกิด...

พระคุณเจ้า :

ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งครับ

พุทโธ อุปปันโน โลเก พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ในโลก
เกิดขึ้นแล้ว ในโลก

ธัมโม อุปปันโน โลเก พระธรรม เกิดขึ้นแล้ว ในโลก

สังโฆ อุปปันโน โลเก พระสงฆ์ ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ
เกิดขึ้นแล้ว ในโลก

เจริญพร

ธรรมจักกัปวัตตฉนวรรคที่ ๒ ปฐมตถาคตสูตร

(ว่าด้วยพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงพระธรรมจักร)

[๑๖๗๐] ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ก็ญาณทัสสนะ (ความรู้ความเห็น) ตามความเป็นจริง มีวนรอบ ๓ อย่างนี้ มีอาการ ๑๒ ในอริยสัจ ๔ เหล่านี้ของเรา ยังไม่บริสุทธิเพียงใด เราก็ยังไม่ปฏิญาณตนว่าเป็นผู้ตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณในโลก พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ เพียงนั้น ก็เมื่อใด ญาณทัสสนะ (ความรู้ความเห็น) ตามความเป็นจริง มีวนรอบ ๓ อย่างนี้ มีอาการ ๑๒ ในอริยสัจ เหล่านี้ของเรา บริสุทธิดีแล้ว เมื่อนั้น เราจึงปฏิญาณตนว่าเป็นผู้ตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณในโลก พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะพราหมณ์ เทวดา และมนุษย์ ก็ญาณทัสสนะได้บังเกิดขึ้นแก่เราว่า วิมุตติของเราไม่กำเริบ ชาตินี้เป็นชาติที่สุด บัดนี้ภพใหม่ไม่มี

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระพุทพจนนี้แล้ว ภิกษุปัญจวัคคีย์ปลื้มใจ ชื่นชม ภาษิตของพระผู้มีพระภาคเจ้า.

พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค เล่ม ๕ ภาค ๒ หน้าที่ ๔๒๐

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่าน ครับ

